

Niedziela, 26 czerwca 2016

Znani gorliczanie

Znani gorliczanie

Honorowi Obywatele Miasta Gorlice

DŁUGOSZ Władysław [ur. 1864 r., zm. 1937 r.] - pionier rozwoju przemysłu naftowego, senator, poseł na Sejm Krajowy, poseł do austriackiej Rady Państwa, minister dla Galicji, prezes Krajowego Towarzystwa Naftowego. Urodził się 24 lipca 1864 roku w Krakowie w rodzinie sędziego. Po ukończeniu 6 klas Szkoły Realnej w Krakowie, odbył studia techniczne w Pradze. Zamieszkał na stałe w Siarach. Przez pewien czas był nauczycielem gimnastyki w Gorlicach. Następnie pracował na pobliskich kopalniach ropy naftowej w Siarach, Sękowej i Ropicy Ruskiej, gdzie przeszedł wszystkie szczeble zawodowe od pomocnika kowala, pomocnika szybowego do wiertacza włącznie. W latach 1888-1889 odbył praktykę wiertniczą na kopalni barona Brunickiego w Klęczanach. Chcąc poznać nieznaną mu system wiercenia, odbył dodatkową praktykę wiertniczą w Krygu i Kobylance, gdzie wiercili Kanadyjczycy tym właśnie systemem. Pierwsze kroki jako samodzielny przedsiębiorca stawiał w Siarach w 1890 r., niestety - bez powodzenia. Stracił na wierceniach cały majątek jaki posiadał. W 1893 r. objął kierownicze stanowisko w firmie Bergheim i Mac Garvey, i wyruszył, wraz z asystentem Janem Rączkowskim, do Borysławia z kompletnym rygiem wiertniczym kanadyjskim. Przeprowadził pionierskie wiercenie głębokie „Na Potoku” w Borysławiu. Dotarł w 1896

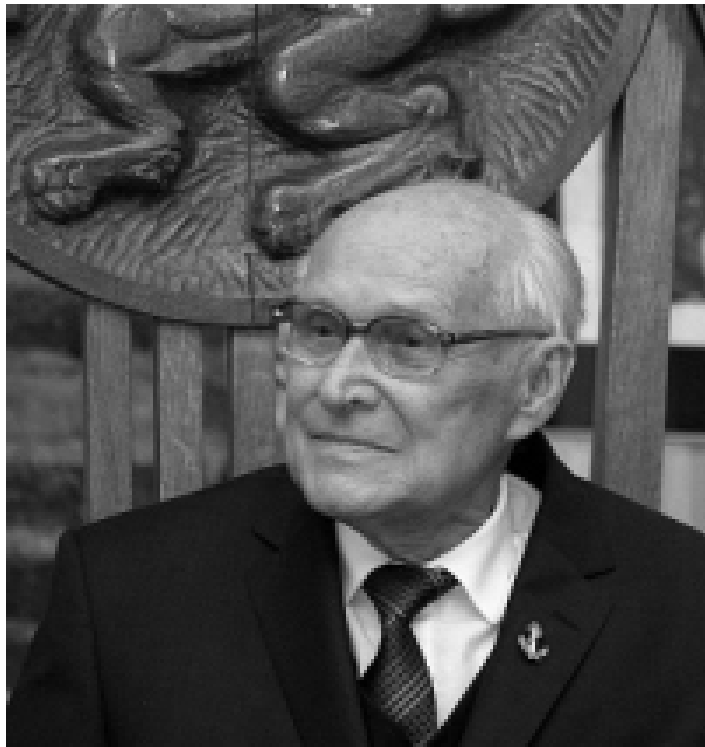
r. do pokładów na głębokości 900 m, z których otrzymywał produkcję 40 ton ropy naftowej na dobę. W ten sposób został uznany za odkrywcę Borysławia. Po tym epokowym wydarzeniu Wł. Długosz awansował u Mac Garveya na dyrektora kilku kopalń.

W 1896 r. zawarł związek małżeński z Kamilą Dembowską córką właściciela Siar - Władysława Dembowskiego. Robił błyskawiczną karierę. Z dyrektora Karpackiego Towarzystwa Naftowego stał się samodzielnym bogatym przemysłowcem polskim. Odkupił od swego teścia wieś Siary. Wybudował w nich okazały pałac z piękną bramą wjazdową, oranżerią i ciekawym parkiem krajobrazowym. W 1908 r. Długosz został wybrany na posła Sejmu Krajowego we Lwowie. W 1909 r. został wybrany na marszałka Rady Powiatowej w Gorlicach i pełnił ten urząd do 1923 r. Jako poseł i marszałek dbał o rozwój ekonomiczny i kulturalny powiatu gorlickiego. Z jego inicjatywy powstało Okręgowe Towarzystwo Rolnicze i Spółka Handlowa „Sierp”. Wiele funduszy przeznaczył na oświatę. Chcąc umożliwić młodzieży wiejskiej naukę w szkołach średnich, wybudował w Gorlicach dwa internaty; bursę polską przy ulicy Węgierskiej i bursę ruską dla młodzieży łemkowskiej przy ulicy Sienkiewicza. Wspierał finansowo działalność ruchu sokolskiego i harcerskiego. Sponsorował budowę „Domu Sokoła” przy ul. Jagielly z pierwszym kinem stałym w Gorlicach. Duże kwoty pieniężnełożył na odbudowę kościółka zabytkowego i kościoła mуро-wanego w Sękowej, zniszczonych podczas I wojny światowej. Wspomagał budowę boiska sportowego „Karpatia” w Gliniku Mariampolskim. Zakupił teren pod budowę stadionu sportowego w Gorlicach i przekazał miastu kwotę 1000 złotych na rozwój sportu. W 1911 r. Długosz został posłem do parlamentu w Wiedniu oraz ministrem dla Galicji. Po wojnie pracował jako poseł nad odbudowa zniszczonego kraju, a gdy przyszła pora, domagał się od cesarza austriackiego niepodległości Polski. W 1918 r. stanął na czele Powiatowej Rady Narodowej w Niepodległej już Polsce. W 1917 r. został prezesem Krajowego Towarzystwa Naftowego i tę godność piastował do ostatnich chwil życia. W 1918 r. nabył folwark w Bieczu-Załawiu wraz z przyległymi polami naftowymi. W 1921 r. otrzymał od Rządu Polskiego prezesurę Państwowej Rady Naftowej, a rok później został wybrany na senatora R.P. W uznaniu zasług w przemyśle naftowym, w 1931 r. otrzymał Krzyż Komandorski Orderu Polonia Restituta. Zmarł 24 czerwca 1937 r. Pochowany został z należnymi mu honorami w rodzinnym mauzoleum w Sękowej. Honorowy Obywatel Miasta Gorlice - od 11 września 1913.

HOFFMAN Jerzy [ur. 1932 r.] - polski reżyser i scenarzysta filmowy, nominowany do Oscara. Urodzony w Krakowie jako syn znanego gorlickiego lekarza. Do września 1939 r. mieszkał w Gorlicach, aby w chwili wybuchu wojny wraz z rodziną i tłumami uciekinierów udać się na wojenną tułaczkę na wschód. W 1940 roku został wywieziony na Syberię i do Polski powrócił dopiero po zakończeniu wojny. Jest obecnie jednym z najlepszych i najpopularniejszych reżyserów polskich. Dla wielu mieszkańców naszego kraju jest najbardziej znany z ekranizacji trylogii Henryka Sienkiewicza. Sztuki filmowej uczył się na moskiewskiej uczelni filmowej. Początki kariery artystycznej Hoffmana, to realizacja obrazów dokumentalnych we współpracy z Edwardem Skórczewskim. Ich filmy zdobyły szereg nagród na festiwalach na całym świecie. Zachęceni tymi sukcesami artyści zdecydowali się na debiut fabularny. Był nim zrealizowany w 1962 roku film „Gangsterzy i filantropii”, który cieszył się dużym uznaniem zarówno krytyków jak i publiczności. W 1968 roku Hoffman sfilmował powieść Henryka Sienkiewicza „Pan Wołodyjowski”. Obraz ten zapoczątkował realizację zawodowego marzenia reżysera - ekranizacji całej trylogii słynnego pisarza. W 1974 r. Hoffman zrobił doskonały „Potop”, a 25 lat później „Ogniem i mieczem”, do którego część scen kręcono nad Jeziorem Klimkówka. W filmie brały udział również konie ze Stadniny w Gładyszowie. Jego ostatnie reżyserskie dzieło to ekranizacja powieści I.

Kraszewskiego „Stara Baśń - kiedy słońce było bogiem”. W uznaniu zasług reżysera 12.02.1999 roku odsłonięto jego gwiazdę w alei gwiazd w Łodzi. Jest honorowym obywatelem miasta Gorlice od 26.02.1999 r. oraz wielbicielem miejscowych ruskich pierogów.

KOTWICA Kazimierz [ur. 1932 r., zm. 2013 r.] - urodził się w Zbydniowie. Studia ukończył w 1955 roku na Wydziale Metalurgii AGH w Krakowie. Pełnił funkcję zastępcy dyrektora do spraw przygotowania produkcji w Hucie Stalowa Wola. W roku 1963 został naczelnym dyrektorem Fabryki Maszyn i Sprzętu Wiertniczego „Glinik” w Gorlicach, i stanowisko to pełnił nieprzerwanie przez 18 lat, do 1981 roku. Na ten okres przypadł ogromny rozwój Fabryki „Glinik”. Wybudowane i wyposażone zostały hale produkcyjne pod produkcję urządzeń wiertniczych, magazyn, biurowiec. Od 1968 dyrektor Kazimierz Kotwica rozpoczął przebudowę asortymentu produkcji. W „Gliniku” podjęto produkcję nowoczesnych urządzeń dla górnictwa węgla kamiennego. W latach 70-tych kontynuowany był program inwestycyjny, zakończony uruchomieniem w 1978 roku nowoczesnej kuźni z matrycownią, i elektrociepłowni. Równoległe z rozbudową Fabryki realizowane były inwestycje socjalne: zakładowe budownictwo mieszkaniowe, zawodowa szkoła zakładowa z internatem, przychodnia zdrowia oraz rozbudowa obiektów sportowych w mieście. W roku 1970 Kazimierz Kotwica obronił

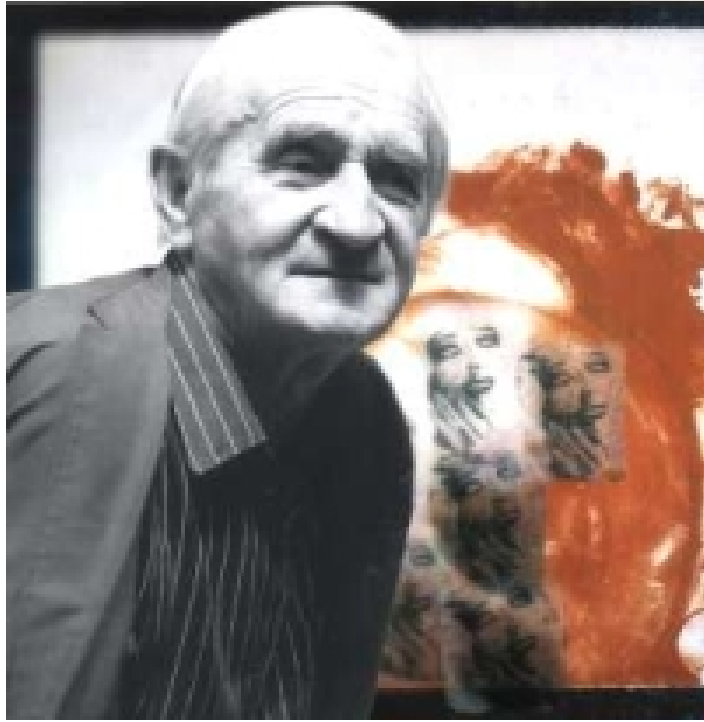
pracę doktorską na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej. W 1972 roku dr inż. Kazimierz Kotwica objął stanowisko docenta w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, prowadząc zajęcia na Wydziale Maszyn Górniczo-Hutniczych. Pracował na stanowisku I zastępcy generalnego dyrektora Zakładów Rolno-Przemysłowych Kombinat w Dębicy, pełniąc równocześnie funkcję naczelnego dyrektora Zakładów Rolno-Przemysłowych w Krakowie. W latach 1989 - 1993 był dyrektorem Przedsiębiorstwa Handlowo - Produkcyjnego „Avita” w Krakowie pełniąc równocześnie funkcję sekretarza Rady Nadzorczej przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego „Kraina” w Ivanofrakovsku. W latach 1993 - 1994 kontynuował pracę jako dyrektor Przedsiębiorstwa Handlowo - Produkcyjnego „Aniwaks” w Skawinie, a w latach 1995 - 1996 pracował w Domu Maklerskim w Krakowie na stanowisku specjalisty w zakresie Narodowych Funduszy Inwestycyjnych. W 1996 roku pełnił funkcję doradcy dyrektora naczelnego przedsiębiorstwa „Ampli” w Tarnowie oraz doradcy właściciela firmy „Apia” w Krzeszowicach. W 1997 roku objął stanowisko dyrektora Spółki Centrum Biurowe „Lubicz” w Krakowie. W 1961 roku został posłem na Sejm PRL, a w 1987 członkiem Rady Społeczno - Gospodarczej przy Sejmie. Od 1966 do 1975 pełnił funkcję prezesa Rady Oddziału Wojewódzkiego NOT w Rzeszowie, a następnie od roku 1981 prezesa Rady Oddziału Wojewódzkiego NOT w Nowym Sączu, będąc równocześnie członkiem Rady Głównej NOT. W 2003 roku głosami wyborców ziemi gorlickiej został wybrany radnym Sejmiku Województwa Małopolskiego. Posiada ogromne, osobiste zasługi dla rozwoju miasta i ziemi gorlickiej. Jest Honorowym Obywatelom Miasta Gorlice od 24 lutego 2012 r.

KOVAC Istvan [ur. 1945] - urodził się w Budapeszcie, studiował historię i polonistykę na Uniwersytecie w Budapeszcie. W czasie studiów należał do grupy literackiej „Poetów Dziewięciu”. Jest poetą, w 1973 r. wydał debiutancki tomik poezji „Niebo wirujące w śniegu”. Wykładał na Uniwersytecie w Budapeszcie historię Polski i historię literatury polskiej. W 1976 r. obronił pracę doktorską „Debiut poetycki C. K. Norwida”, a w 1990 r. obronił pracę habilitacyjną „Historia Legionu Polskiego na Węgrzech”. Był attache ds. kultury w ambasadzie Republiki Węgierskiej w Warszawie, wtedy też został pierwszym konsulem Węgier w Krakowie. Dzięki jego zaangażowaniu i entuzjazmowi udało się rozpropagować sprawę renowacji cmentarzy wojskowych z I wojny św. Staraniem Kovacsa co roku od kilku lat do Łużnej przyjeżdżają młodzi Węgrzy na międzynarodowe obozy, w czasie wakacji porządkują cmentarz w Pustkach. Po raz drugi został konsulem generalnym Węgier w 1999 r. i był nim do 2003 r. Posiada wiele odznaczeń polskich m. in. Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, tytuł Zasłużony dla Kultury Polskiej, Złotą Odznakę Orderu Zasługi. Jest Honorowym Obywatelem Miasta Gorlice od 19.02.2004 r.

WŁODZIMIERZ

KUNZ

KUNZ Włodzimierz [ur. 1926 r., zm. 2002 r.] - wybitny artysta malarz i grafik. Dzieciństwo i młodość spędził w Gorlicach, tu ukończył Gimnazjum im. Marcina Kromera. Absolwent Wydziału Malarstwa ASP w Krakowie. Rektor trzech kadencji tej najstarszej polskiej uczelni plastycznej. Członek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, przewodniczący Sekcji Plastyki Wyższego Szkolnictwa Artystycznego, był przewodniczącym Komisji Nagród Ministerstwa Kultury i Sztuki. Członek rzeczywisty Polskiej Akademii Umiejętności. Artysta związany był uczuciowo z Gorlicami i często je odwiedzał. Wspólnie z M. Koniecznym zaprojektował pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego, usytuowany u zbiegu ul. Wróblewskiego z ul. Legionów. Jest autorem wielu indywidualnych, krajowych i zagranicznych wystaw m. in. w USA, Brazylii, Egipcie, San Marino, Belgii, Niemczech, Norwegii. Jego prace znajdują się w zbiorach muzealnych całego świata. Honorowy Obywatel Miasta Gorlice - od 17 listopada 1994 r.

✘ KWIATKOWSKI Eugeniusz [ur. 30 grudnia 1888 w Krakowie, zm. 22 sierpnia 1974 tamże] - polski wicepremier, minister przemysłu i handlu (1926-1930), minister skarbu (1935-1939) II Rzeczypospolitej. Jest Honorowym Obywatелеm Miasta Gorlice od 22 marca 1939 r.

MICEK Józef [ur. 1927 r., zm. 2009 r.] - urodzony w Pilźnie. Prałat, katecheta, ofiarny krzewiciel duszpasterstwa w służbie miasta. Przybył do Gorlic w 1958 r. celem utworzenia parafii pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Gliniku Mariampolskim. Jest budowniczym nowoczesnego kościoła w robotniczej dzielnicy Gorlic - Gliniku. W 1991 r. otworzył Dom CARITAS w Gorlicach przy ul. 11 listopada dla dzieci specjalnej troski, a w 1993 r. Dom Pomocniczy przy ul. Konopnickiej, a także Kuchnię CARITAS dla bezdomnych i głodnych. Był również inicjatorem powstania w 1993 r. Domu Pomocy Społecznej przy ul. Michalusa. W 1985 r. powierzono ks. J. Mickowi funkcję dziekana dekanatu gorlickiego. Jest Honorowym Obywatelom Miasta Gorlice od 19.02.2004 r.

PIŁSUDSKI Józef [ur. 5 grudnia 1867 w Zułowie na Wileńszczyźnie, zm. 12 maja 1935 w Warszawie] - polski działacz społeczny i niepodległościowy, żołnierz, polityk, mąż stanu; od 1892 członek Polskiej Partii Socjalistycznej i jej przywódca w kraju, twórca Organizacji Bojowej PPS (1904), Legionów Polskich (1914) i Polskiej Organizacji Wojskowej (1914), kierownik Komisji Wojskowej Tymczasowej Rady Stanu (1917), od 11 listopada 1918 naczelny wódz Armii Polskiej, w latach 1918-1922 naczelnik państwa, pierwszy marszałek Polski (1920); przywódca obozu sanacji, po przewrocie majowym (1926) dwukrotny premier Polski (1926-1928 i 1930); wywarł decydujący wpływ na kształt polityki wewnętrznej i zagranicznej II RP. Jest Honorowym Obywatелеm Miasta Gorlice od 9 listopada 1933 r.

SAPIEHA Adam [ur. 14 maja 1867 w Krasiczynie, zm. 23 lipca 1951 w Krakowie] - polski duchowny rzymskokatolicki, biskup diecezjalny krakowski w latach 1911-1951 (od 1926 arcybiskup metropolita), kardynał prezbiter od 1946, senator I kadencji w II Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1922-1923. Przez historyków uznawany za jedną z czołowych postaci w dziejach Kościoła polskiego I połowy XX wieku. Nazywany Księciem Niezłomnym. Jest Honorowym Obywatelem Miasta Gorlice od 19 lipca 1916 r.

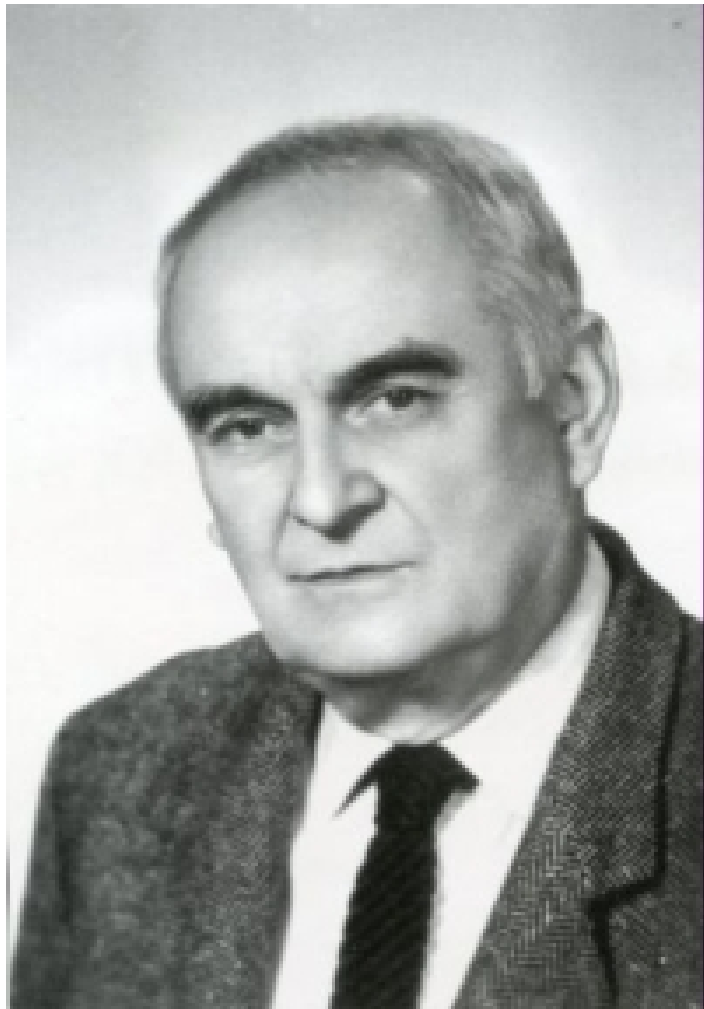
SENDECKI Władysław - pochodzi z Gorlic, a swą przygodę z pianinem zaczął już w wieku 4 lat. Jako 11 letni chłopiec rozpoczął naukę w szkole muzycznej Fryderyka Chopina, którą kontynuował na Akademii Muzycznej w Krakowie i w Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach. We wczesnej karierze grał muzykę klasyczną, ale później poświęcił się jazzowi. Założył swoje zespoły "Extra Ball" oraz „SunShip” tworzące z ogromnym sukcesem jazz rock, podziwiane przez polskich fanów oraz zapraszane na festiwale w całej Europie. Współpracował z Polski Jazz Ensemble, Zbigniewem Namysłowskim oraz legendarnymi Novi Singers. Po emigracji do Europy zachodniej przyszedł czas na współpracę z czołowymi postaciami światowego jazzu, jak Lenny White, Marcus Miller, Ray Anderson, Billy Cobham, Jaco Pastorius, bracia Becker, Michał Urbaniak, Urszula Dudziak. Władysław „Adzik” Sendecky koncertuje na największych scenach jazzowych Europy i USA. Wydaje kolejne płyty, cieszące się na całym świecie ogromną popularnością. W 2015 roku Sendecky otrzymał statuetkę „Dersława Karwacjana” za promowanie i rozślawianie Gorlic i Ziemi Gorlickiej. „Adzik” Sendecky w swojej twórczości łączy elementy jazzu i muzyki klasycznej. Każdy z jego utworów emanuje niecodziennym natchnieniem, energią, ogromną przestrzenią i harmonią. Swe dźwiękowe obrazy Sendecky maluje wykwintnie wykorzystując pełnię barw jaką oferuje fortepian, zachowując tak niezwykle rzadkie dziś wśród pianistów wyczucie proporcji między melodyką a wirtuozerią. Właśnie dzięki temu Sendecky potrafi wciągnąć słuchacza w swe muzyczne opowieści. Jest Honorowym Obywatel Miasta Gorzlice od 3 maja 2017 r.

SKŁADKOWSKI Sławoj Felicjan [ur. 9 czerwca 1885 w Gąbinie, zm. 31 sierpnia 1962 w Londynie] - generał dywizji Wojska Polskiego, premier II RP, doktor medycyny, wolnomularz, członek loży wolnomularskiej Wielkiej Loży Narodowej Polski. Jest Honorowym Obywatelem Miasta Gorlice od 22 marca 1939 r.

ŚWIEYKOWSKI Bronisław (ur. 1865 r., zm. 1956 r.) – święcenia kapłańskie otrzymał w Seminarium Duchownym w Przemyślu, studiował w Innsbrucku i Rzymie. Od 1896 r. przebywał w Gorlicach jako kapelan szpitala i katecheta w Ludowej Szkole Żeńskiej oraz na kursach w Seminarium Nauczycielskim. Był komisarycznym burmistrzem Gorlic w czasie trwania I wojny. Kierował pracą zarządu miasta ratując mieszkańców od głodu i nieszczęść. Po wojnie zajmował się działalnością polityczną pisując do „Głosu Narodu” i innych czasopism artykuły krytykujące niegospodarność władz, brak troski o odbudowę kraju. Jest autorem pamiętnika „Z dni grozy w Gorlicach”. Założył wiele instytucji publicznych. Fundator stypendiów dla najbiedniejszych uczniów. Wybitny etymolog o sławie europejskiej. Odznaczony godnością szambelana papieskiego, Honorowy Obywatel Miasta Gorlice – od 4 lipca 1921 r. Pozostawił po sobie wspaniałą pamięć duszpasterza i społecznika. Jego imię nosi główna sala wystawowa Galerii Sztuki „Dwór Karwacjanów” oraz jedna z Gorlickich ulic, a jego pomnik zdobi hol miejskiego ratusza.

ZGÓRNIAK Marian [ur. 1924 r., zm. 2007 r.] - urodzony w Gorlicach, gdzie spędził dzieciństwo i lata szkolne. W okresie okupacji brał czynny udział w ruchu oporu. 02.04.1942 r. został aresztowany przez Gestapo. Był więźniem obozów koncentracyjnych: Auschwitz, Gross - Rosen, Buchenwald. Uczestniczył w marszu śmierci, a po ucieczce z kolejnego transportu zdążył jeszcze w marcu i kwietniu 1945 r. wziąć udział w walkach oddziału partyzanckiego na terenie Turynii. Związany z UJ - pokonał w nim kolejne szczeble kariery akademickiej od asystenta do profesora zwyczajnego. Tu również wykształcił wielu uczniów. Kierował Zakładem Historii Powszechnej Najnowszej w Instytucie Historii UJ. Był znanym specjalistą w zakresie historii wojskowości. Interesował się Bitwą Gorlicką i tej tematyce poświęcił prof. M. Zgórnjak wiele cennych publikacji. Honorowy Obywatel Miasta Gorlice od 25.04.2002 r.

Inne znane postaci związane z Gorlicami:

BARUT Józef [zm. 1890 - zm. 1967 r.] - ukończył studia na Wydziale Budownictwa Politechniki Lwowskiej. Do Gorlic przybył w 1918 r. Kolejne lata życia poświęcił odbudowie miasta ze zniszczeń I wojny światowej. Działał na rzecz odnowy i ratowania wielu zabytków ziemi gorlickiej. Jest autorem projektów architektonicznych szkół, kościołów, a nawet całych zespołów urbanistycznych. Dzięki jego społecznikowskiej pasji ocalało wiele zabytkowych obiektów zarówno w Gorlicach, jak i w Bieczu, a także w okolicznych miejscowościach. Pozostawił po sobie bogatą spuściznę w postaci studiów historycznych i urbanistycznych, a także wielu badań i poszukiwań z zakresu kultury regionalnej. Dzięki jego pasji uratowanych zostało wiele zabytkowych budowli w Gorlicach, Bieczu, Szymbarku. Jest autorem studiów historycznych i urbanistycznych, prowadził badania regionalne, gromadził materiały do monografii Gorlic i publikacji „Nad rzeką Ropą”. Był współtwórcą Muzeum Regionalnego PTTK w Gorlicach.

BIECHOŃSKI Wojciech [ur. 1839 r. - 1926 r.] - polski działacz spółdzielczy i oświatowy, sekretarz i członek Rządu Narodowego w powstaniu styczniowym. Na początku 1864 wyemigrował, kształcił się w Heidelbergu, Zurychu i Wiedniu. W 1867 powrócił do kraju i osiadł w Gorlicach, gdzie rozwinął działalność spółdzielczą i oświatową. W roku 1868 objął stanowisko naczelnika miejscowego banku włościańskiego. W latach 1887 - 1902 wybrany został na Burmistrza miasta. W trakcie kadencji udało mu się zrealizować wiele przedsięwzięć i inwestycji istniejących do dziś w Gorlicach: powstał unikalny park miejski. Także z jego inicjatywy wybudowano w Gorlicach bazar miejski. Wraz z innymi znanymi działaczami społecznymi tego okresu doprowadził do budowy w Gorlicach Gimnazjum. Poczynił wiele starań w budowie nowoczesnej infrastruktury miejskiej w tym dróg, wodociągów i kanalizacji. Utworzył pierwsze w Galicji Towarzystwo Zaliczkowe, najstarszą spółdzielnię kredytową - był pierwszym prezesem i na tym stanowisku pozostał przez 32 lata. W 1874 r. znalazł się między założycielami Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie, pełnił w wydziale Związku funkcję prezesa. Zmarł we Lwowie, pochowany z honorami generalskimi na Cmentarzu Łyczakowskim. Imieniem Wojciecha Biechońskiego w uznaniu jego zasług dla miasta Gorliczanie nazwali park miejski, gdzie zlokalizowano również jego popiersie.

BOHATKIEWICZ Dariusz Stanisław [ur. 1972 r.] - urodzony w Gorlicach, polski dziennikarz telewizyjny. Jest absolwentem Liceum Ogólnokształcącego im. Marcina Kromera w Gorlicach. Swoją karierę dziennikarza rozpoczynał w krośnieńskim Radiu Fakty. Pracował także w Radiu Plus, RMF FM, TVN oraz Telewizji Puls. Jako dziennikarz telewizyjny pracę rozpoczął w TVP3 Kraków. Następnie zdecydował się zostać reporterem wojennym, relacjonował dla Telewizji Polskiej wydarzenia w Iraku po zajęciu tego kraju przez USA i ich sojuszników. W latach 2006-2007 pracował dla Panoramy i zajmował się dziennikarstwem sportowym. W latach 2007-2013 był reporterem Wiadomości Telewizyjnej Jedyński. W marcu 2013 roku wrócił do zespołu reporterów Panoramy. Dariusz Bohatkiewicz to nie tylko znana w kraju i zagranicą osobowość medialna, ale również szczerzy i bezinteresowny człowiek wielkiego serca, zawsze pamiętający o naszym mieście i jego mieszkańcach. To dzięki staraniom redaktora Bohatkiewicza, Gorlice i Ziemia Gorlicka pojawiają się w ogólnopolskich programach informacyjnych jako miejsca wielu cennych wydarzeń i inicjatyw.

BORTNIAŃSKI Dymitr [ur. 1751 r. w Głuchowie, zm. 1825 r. w Sankt Petersburgu] - ukraiński kompozytor, śpiewak i dyrygent. Ród Bortniańskich wywodzi się z Łemkowszczyzny, ze wsi Bartne. Z Bartnego pochodził Stefan Szkurat, który przyjął później bardziej szlachecko-brzmiaące nazwisko "Bortniański" - był to ojciec Dymitra Bortniańskiego.

CZYŻYKIEWICZ Mirosław [ur. 1961 r.] - urodzony w Gorlicach, absolwent ASP w Warszawie. Malarz, poeta, pieśniarz, kompozytor. Karierę śpiewającego barda rozpoczął w rodzinnych Gorlicach wraz z zespołem „Ostatnia

Wiecznera w Karczmie Przeznaczonej do Rozbiórki". W grudniu 1981 roku wystąpił w Olecku w piosenką „Wigilia w domu wariatów”. W latach 1984 - 1989 był związany ze studenckim ruchem artystycznym. Współpracownik „Zgryzu” Macieja Zębtatego w Programie III. Polskiego Radia (1986 - 1988). Laureat Famy w 1986 i 1987 roku w kategorii piosenki poetyckiej. Ma w swoim dorobku jedną analogową płytę długogrającą „Autoportret I” z własnym repertuarem (Polskie Nagrania, 1989). Zdobywca nagrody Programu III. Polskiego Radia im. Mateusza Świąćickiego w 1990 roku. Uczestnik Międzynarodowego Przeglądu Form Teatralnych w Antwerpii (Belgia) w roku 1993. Zaprezentował tam recital wierszy Josifa Brodskiego pt. „Świat widzialny” w przekładach Stanisława Barańczaka, Katarzyny Krzyżewskiej, Wiktora Woroszyłskiego i Romana Kołakowskiego z własną muzyką i aranżacją. Wystąpił w koncertach Kraina Łagodności na Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu w roku 1995 i 1996 Gość Przeglądu Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu w 1990 i 1996 roku. Uczestnik koncertu pt. Nie żałuję - piosenki Agnieszki Osieckiej w wykonaniu m.in. Ewy Błaszczyk, Marzeny Trybały, Joanny Trzepiecińskiej, Justyny Szafran, czy AndreOchodlo (muzyka i reżyseria Jerzy Satanowski). Współpracuje z najlepszymi polskimi muzykami: Henrykiem Miśkiewiczem, Zbigniewem Wegeahuptem, Tomaszem Szukalskim, Markiem Murzynem, Zbigniewem Łapińskim. Na Spotkaniach Zamkowych - Śpiewajmy Poezję w Lublinie, odbyła się premiera jego płyty „Ave”.

ELMER Stanisław [ur. 1939 r. - zm. 2007 r.] - poeta, dziennikarz, pedagog, działacz społeczno - polityczny. Od 1958 r. pracował w Tygodniku „Tempo”(okres studiów). Tworzył „Głos Glinika” - gazetę zakładową Fabryki Maszyn Górniczych i Wiertniczych „Glinik”. W 1990 r. został naczelnym redaktorem i faktycznym twórcą miesięcznika „Gazeta Gorlicka”. W lipcu 2001 r. pismo, ale już jako tygodnik zostało przejęte przez „Gazetę Krakowską”. Laureat Srebrnej Nike w dziedzinie media w Małopolsce wśród wszystkich tytułów prasowych - stacji radiowych i telewizyjnych, Srebrny Krzyż Zasługi, Austriacki Czarny Krzyż.

GUCWIŃSKA Hanna [ur. 1932 r.] - dzieciństwo spędziła w Gorlicach. Ukończyła LO im. M. Kromera, absolwentka Wydziału Zootechniki Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Pracownik Miejskiego Ogrodu Zoologicznego we Wrocławiu, specjalizacja w zagadnieniach sztucznego wychowu młodych zwierząt dzikich. Jest współtwórczynią programu telewizyjnego „Z kamerą wśród zwierząt,„. Autorka i współautorka ok. 150 publikacji, w tym 12 książek. Współpracuje z radiem oraz z czasopismami „Raj”, „Żyjmy dłużej”, „Kocham zwierzęta”. Poseł Unii Pracy. Przez 4 kadencje była radną Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu. W 2001 r. została wybrana posłanką z list SLD - UP na Śląsku. Otrzymała wiele ważnych nagród i odznaczeń, m. in. :dwukrotnie Nagrodę Wiktora za osobowość telewizyjną, Medal Konrada Lorenza przyznany w Wiedniu w 1993 r., Medal Włoskiej Akademii Nauk, Złoty Krzyż Zasługi oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

HÜBNER Stanisław [ur. 1931 r.] - urodzony w Libuszy k. Gorlic, działacz PTTK, ratownik GOPR-u. Maluje akwarele, ilustrując piękno pejzaży regionu. W roku 1987 Stanisław Hübner uzyskał uprawnienia MKiS do wykonywania zawodu artysty plastyka. Od 1983 r. członek Klubu Sztuki (jeden z jego założycieli), artysta wielce zasłużony dla upowszechniania kultury plastycznej w mieście i regionie. Przyczynił się do rekonstrukcji wielu zabytków. Aktywny członek Gorlickiego Towarzystwa Fotograficznego. Laureat wielu konkursów, wystawiał swe prace w Polsce i za granicą, m. in. we Włoszech, Francji, Austrii, Niemczech, USA i Rosji. Sportowiec i turysta. Dwukrotny laureat nagrody artystycznej woj. nowosądeckiego w latach 1978, 1985, nagrody Naczelnika Miasta w roku 1984. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi i Tarczą Herbową Miasta Gorlice. Senior artystycznego klanu Hübnerów.

JANIK Franciszek [ur. 1900 r. - zm. 1975 r.] - prof. dr hab. inż. lotnik. Mieszkał w Gorlicach, gdzie uczył się w Gimnazjum im. M. Kromera. Ukończył Politechnikę Lwowską. Konstruował samoloty, uczył się pilotażu, opanowując jednocześnie wszystkie dyscypliny sportów powietrznych. Był świetnym pilotem i skoczkiem spadochronowym. Przed wojną pracował w biurach konstrukcyjnych lotnictwa. W 1938 r. wraz z Antonim Januszem zwyciężył w zawodach balonowych o Puchar Gordona Bennetta w Belgii. Podczas II wojny światowej przebywał w Paryżu i Ankarze, prowadząc prace konstrukcyjne w fabrykach lotniczych. Szkolił studentów, inżynierów i lotników. Po powrocie do kraju prowadził działalność naukowo-dydaktyczną, latał samolotami i balonami. Pracował w Instytucie Lotnictwa i na Politechnice Warszawskiej, gdzie był wykładowcą, ekspertem i konstruktorem. Opublikował dziesiątki prac

naukowych, szereg książek, podręczników i skryptów. Był miłośnikiem ziemi gorlickiej.

KARWACJAN Dersław I [ur. 1330 r. - zm. 1404 r.] - pochodził z mieszczańskiej rodziny kupców i piwowarów osiadłych w Krakowie. Był rajcą krakowskim, stolnikiem sandomierskim, bankierem oraz właścicielem kopalń ołowiu i srebra w Trzebini i Lubiążu. Około roku 1355, na mocy przywileju otrzymanego od króla Kazimierz Wielkiego, założył Gorlice. Pieczętował się herbem Zadora (Płomieńczyk), który stał się później herbem Gorlic. Dersław I był nobilitowanym protoplastą rodu władającego miastem blisko 100 lat.

KROK Tadeusz [ur. 1961 r.] - urodzony w Gorlicach, polski poeta i pieśniarz. Studiował na Uniwersytecie Jagiellońskim. Był laureatem wielu przeglądów i festiwali m.in Międzynarodowego Przeglądu Piosenki Autorskiej w Warszawie (II nagroda), Studenckiego Festiwalu Piosenki w Krakowie (II nagroda, stypendium im. W. Bellona) oraz Ogólnopolskiego Przeglądu Piosenki Autorskiej OPPA w Warszawie. W 1989 wystąpił w koncercie Debiuty na Festiwalu Opolskim. Od wielu lat jest członkiem kabaretu Marcina Dańca. Od 1996 współpracuje z Agatą Rymarowicz koncertując i nagrywając płyty. Jest uważany za jednego z czołowych przedstawicieli piosenki autorskiej w Polsce. 17 lutego 2011 r. odznaczony został Medalem "Niezlomnym w słowie".

ŁUKASIEWICZ Ignacy [ur. 1822 r.- zm. 1882 r.] - twórca przemysłu naftowego. Przyjechał do Gorlic w 1853 r. (według innych źródeł w 1854 r.). Przejął dzierżawę apteki po mgr Janie Tomaniewiczu, który przeniósł się do Brzeska. Apteka mieściła się w budynku obecnego ratusza miejskiego, a jej właścicielem był Juliusz Bartko. Działalność apteczną Łukasiewicza potwierdza podpisany przez niego oryginalny rachunek z dnia 7 grudnia 1854 r. Gorlice stały się dla Łukasiewicza miejscem bardzo ożywionej działalności farmaceutycznej, toksykologicznej, chemicznej i biologicznej. Brał czynny udział w pracach Komisji Lasów Gorlickich jako egzaminator z zoologii i botaniki. W aptece prócz typowej działalności farmaceutycznej prowadził z niestrudzoną siłą badania i doświadczenia z ropą naftową, a produkt jej destylacji - naftę, propagował jako środek oświetleniowy. Dzięki niemu w 1854 r. u zbiegu dzisiejszych ulic T. Kościuszki i Węgierskiej w Gorlicach zapłonęła po raz pierwszy na świecie uliczna lampa naftowa. Wprowadzał udoskonalenia w urządzeniach i naczyniach do badań ropy. Stosował żelazne kotły retortowe z różnie ukształtowanymi kopułami (hełmami) dla częściowego skroplenia strumienia par powstałych podczas destylacji lub rektyfikacji, w celu uzyskania pary wzbogaconej w składnik bardziej lotny. Kotły były opalane drewnem. W 1855 r. Gorlice nawiedziła epidemia cholery. Choroba dziesiątkowała ludność miasta. Z wielkim oddaniem i determinacją włączył się Łukasiewicz w walkę z epidemią. Ta pomoc była tak ważna i ceniona przez gorliczan, że gdy dwa lata później rozeszła się wiadomość o przenosinach Łukasiewicza do Jasła, kahał gorlicki prosił go o pozostanie i zobowiązywał się uczestniczyć finansowo w czynszu dzierżawnym apteki, która przynosiła pewne zyski, ale on potrzebował znacznych środków finansowych na prowadzone badania jak i opłaty związane z pozwoleniem na planowany ślub. Marne dochody zmusiły Łukasiewicza do starania się o dodatkową pracę. Chciał być miejskim kasjerem w Gorlicach za jedyne 200 florenów rocznie. Jednak władze gubernialne we Lwowie odmówiły prośbie oficjalnie motywując, że nie może pracować na dwóch etatach. Naprawdę chodziło o jego przeszłość konspiracyjną, w wyniku której ciążyło na nim miano „niebezpiecznego osobnika”. W 1857 r. Ignacy wydzierżawił drugą aptekę w Jasle, a w gorlickiej już pomagał mu kolega ze studiów Walery Rogowski (wg innych źródeł: Rogawski). Samotny pobyt Ignacego Łukasiewicza w Gorlicach utwierdził go w przekonaniu, że najwyższy już czas na zmianę stanu cywilnego. Mając 33 lata czynił starania o rękę Honoraty Stacherskiej, do której o swoich uczuciach pisał w listach (między innymi zachowany z daty 4 stycznia 1855 r.) Ponieważ wybranka była jego siostrzenicą, Łukasiewicz musiał uzyskać stosowne zgody na ślub w Rządzie Krajowym, a także dyspensę papieską, co zajęło ponad 2 lata. Ślub odbył się w Gorlicach w kościele parafialnym 20 kwietnia 1857 r., świadkami byli Walery Rogowski i lekarz z Jasła Alojzy Krziż. Z tego związku 1 lutego 1858 r. w Jasle na świat przyszła córka Marianna, która zmarła 7 grudnia 1859 r. (po stracie córki Łukasiewiczowie wzięli na wychowanie córkę pierwszego nauczyciela Łukasiewicza - Walentynej Antoniewiczównę, którą po latach wydali za mąż za dr Modesta Humeckiego z Krosna). Z początkiem 1858 r. wdowa po Juliuszu Bartko - właścicielu gorlickiej apteki przeprowadziła się do Nowego Sącza, toteż dla Łukasiewicza nadarzyła się okazja kupna dzierżawionej apteki. I tym razem władze gubernialne we Lwowie nie udzieliły zezwolenia na tą transakcję. Zapewne nie mając innego wyjścia pod koniec 1858 r. Ignacy Łukasiewicz postanowił na stałe opuścić Gorlice. Odstąpił swą dzierżawę Waleremu Rogowskiemu za 3 tys. florenów i wyjechał z Gorlic. Opuszczenie Gorlic przez Łukasiewicza wcale nie oznaczało, że zaniechał bądź zerwał kontakty z osobami, z którymi pracował lub

przyjaźnił się.

MAC GARVEY William Henry [ur. 1843 r. - zm. 1914 r.] - przemysłowiec. Urodził się 27 II 1843 r. w Huntington w Stanie Ouebec w Kanadzie, w rodzinie irlandzkich emigrantów. Do Gorlic przybył ok. 1882-84 r. na zaproszenie odkrywcy bogatych złóż ropy naftowej - Stanisława Szczepanowskiego. W połowie lat 80-tych XIX w. zbudował pierwsze obiekty Rafinerii Nafty w Gliniku Mariampolskim. Nieco później, wspólnie z finansistą i bankierem austriackim Johnem Bergheimem, zbudowali Warsztat Mechaniczny, (obecnie Fabryka Maszyn „Glinik” w Gorlicach) fabrykę narzędzi wiertniczych, by być samowystarczalnymi na wszystkich polach pracy naftowo-przemysłowej. Mac Garvey stosował, jak na owe czasy, rewelacyjny system wierceń tzw. „kanadyjkę”. Łączyły go ściśle związki z prezesem Krajowego Towarzystwa Naftowego - Augustem Korczak Gorayskim, który bardzo wysoko cenił Mac Garveya za jego praktyczny zmysł w przemyśle. Na wniosek Gorayskiego, Mac Garvey w latach 1898 i 1903 r. został wiceprezesem Krajowego Towarzystwa Naftowego. Funkcję tę pełnił do 1914 r. Był szanowany przez przemysłowców i pracowników naftowych. Stał się osobistością wysoce popularną w przemyśle naftowym. Nie był nafiarczka, który by nie prowadził z Mac Garvey’em choćby jednego interesu, albo przynajmniej nie zasięgnął jego rady. Umiał dobierać sobie współpracowników. Przez wiele lat utrzymywał ścisły kontakt z późniejszym senatorem Władysławem Długoszem, odkrywcą pól naftowych w Borysławiu. Budował swoją firmę niezwykle praktycznie i w sposób wzorowy, toteż stała się ona największym przedsiębiorstwem naftowym. Oprócz Borysławia prowadził także inne kopalnie. Był wynalazcą ekscentrycznego świdra, który umożliwiał wiercenie do głębokości 1000 m. Interesy Karpackiego Towarzystwa Naftowego, prowadzenie jego agend kartelowych i eksportowych, zmusiły go do wyjazdu na stałe do Wiednia. Chętnie jednak odwiedzał Galicję, przybywał do swych kopalń, do ulubionego Mariampola, gdzie wybudował szkołę, ochronkę i odrestaurował wiele kapliczek przydrożnych w okolicach Glinika Mariampolskiego. Zmarł w Wiedniu, niedługo po wybuchu I wojny światowej - 15 lub 23 XI 1914 r. Z małżeństwa z Heleną z Wesołowskich, emigrantką w Kanadzie, pozostał ich syn Fred James.

PORWIT Marian [ur. 1895 r. - zm. 1989 r.] - pułkownik Wojska Polskiego. Urodził się w 1895 r. w Gorlicach. Należał do pierwszych gorlickich maturzystów. Wstąpił do Drużyn Sokolich. W latach 1914-17 walczył w 3 pp Legionów Polskich, a później w Polskich Siłach Zbrojnych. Pozostał w wojsku. Pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji. Był m.in. zastępcą dowódcy 1 Pułku Strzelców Podhalańskich w Nowym Sączu, szefem Wojskowego Instytutu Naukowo-Wydawniczego, dowódcą 44 Pułku Strzelców Kresowych. We wrześniu 1939 r. był dowódcą zachodniego, lewobrzeżnego odcinka obrony Warszawy. Nie został generałem tylko dlatego, że w maju 1926 r. był przeciwnikiem Piłsudskiego i bronił legalnego rządu. Wojnę spędził w niemieckiej niewoli W latach 1945-46 wspólnie z gen. Kutrzebą organizował w Instytucie Historycznym im. W. Sikorskiego w Londynie prace badawcze nad kampanią wrześniową. Po powrocie do kraju w 1946 r. przeszedł do rezerwy. Napisał szereg prac z dziedziny wojskowości i pamiętnik. Zmarł w końcu kwietnia 1989 r.

Śladami wybitnych postaci regionu

ANTONYCZ Bohdan Ihor [ur. 1909 r. - zm. 1937 r.] - poeta. Urodził się 5 X 1909 r. w Nowicy w rodzinie grekokatolickiego księdza. Jego pochodzenie etniczne wiązało się z kręgiem kultury łemkowsko-ukraińskiej. Był bardzo wrażliwy na piękno beskidzkiego krajobrazu. Po prywatnej nauce w domu, ukończył Gimnazjum w Sanoku. Od dzieciństwa miał zdolności literackie, a jego ulubionymi poetami byli J. Słowacki, Z. Krasiński, T. Szewczenko i I. Franko. Uzyskał tytuł magistra filologii słowiańskiej na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie. Nie podjął stałej pracy często przebywał we wsi Boriatyn koło Mościsk, gdzie jego ojciec był proboszczem. Zmarł na zapalenie płuc 6 VII 1937 r., gdy miał zaledwie 28 lat. Debiutował jeszcze jako student tomem poezji - Przywitanie życia w r. 1931. Za jego życia ukazały się dwa zbiory poezji: Trzy pierścienie (1934) i Księga Lwa (1936). Po śmierci ukazały się jeszcze dwa zbiory jego utworów, tj. Zielona Ewangelia (1938) oraz Obroty (1938). W latach 1933-1934 współpracował z pismem literackim „Daźdboh”. Poeta zajmował się także muzyką. Napisał libretto opery „Dowbusz”. Antonycz jest przykładem poety, który właściwie stworzył podstawy współczesnej liryki ukraińskiej, wyrosłej w oparciu o kulturę Łemków, którzy żyli w okresie II Rzeczypospolitej na terenie Małopolski.

FUSEK Wilhelm [ur. 1842 r., zm. 1914 r.] - powstaniec styczniowy i pozytywista. Prowadził kupioną od Zenona Hallera aptekę w Bieczu. Jako polski patriota manifestacyjnie nazwał ją „Apteką pod Polskim Orłem”. Zmarł 23 grudnia 1914 r. w Bieczu. Aptekarskie, społeczne i artystyczne tradycje kontynuowali syn Witold i wnuk Wiesław, który odziedziczył po dziadku wybitny talent malarski.

GŁADYSZ Jan [ur. 1320 r. -zm. 1390 r.] - zarządca dużego kompleksu dóbr królewskich na południowym pograniczu Polski w czasie panowania króla Kazimierza Wielkiego. Przez szereg lat piastował urząd podstarościego sądeckiego. Służył także królowi Władysławowi Łokietkowi biorąc udział w bitwie pod Płowcami. Kazimierz Wielki w uznaniu wielkich zasługi rodziny Gładyszów dla korony, nadał w 1359 r. w Sączu Janowi Gładyszowi dobra w swych lasach w dolinie górnej Ropy w ziemi bieckiej. Zapoczątkował tym samym tworzenie przez Gładyszów tzw. Dominium Ropae, obejmującego dorzecze górnej Ropy. Gładysze mieli za zadanie na nowo zaludnić te strony, a nawet założyć miasta i naznaczyć w nich targi. Siedzibą Jana Gładysza naznaczono miejscowość Szymbark, (wzmiankowaną później jako miasto) gdzie ród Gładyszów wznosił ok. połowy XVI wieku obronny kasztel, przebudowany pod koniec stulecia w stylu renesansowym. Jan Gładysz pełnił także urząd starosty lubowelskiego, był bachmistrem (żupnikiem) bocheńskim, często przebywał na dworze króla, gdzie był rzecznikiem ludności. Z nazwiskiem rodu wiąże się nazwa wsi Gładyszów koło Uścia Gorlickiego.

HALBERSTAM Salomon ben Natan [ur. 1847 r. - zm. 1906 r.] - pierwszy cadyk Bobowej, wnuk sławnego cadyka z Nowego Sącza - Chaima Halberstama. Przybył on do Bobowej w 1893 roku. Od tego momentu miasto stało się wśród społeczności żydowskiej ważnym punktem na mapie Galicji. Salomon dał początek bobowskiej linii cadyków. Zanim przyjechał do miasta, piastował stanowisko rabina w Bukowsku, Wiśniczu oraz Oświęcimiu, skąd wyjechał, nie godząc się na współpracę z postępowymi Żydami we władzach kahału. W Bobowej założył szkołę talmudyczną, którą nazwał na cześć swojego dziadka Drzewo Chaima (Eic Chaim). Jesziwa miała być dla Żydów nadrzędna w stosunku do świeckiego nauczania, którego był gorącym przeciwnikiem. Starł się nawet o zwolnienie Żydów z obowiązku uczenia się w szkołach publicznych. Gdy cesarz Franciszek Józef odwiedził Bochnię w 1889 roku, udzielił cadykowi audiencji. Podczas spotkania w cztery oczy Natan Halberstam przedstawił cesarzowi swoją opinię. Prawo jednakże się nie zmieniło. Cadyk często wyjeżdżał do uzdrowisk niemieckich i austriackich, w których próbował reperować wątłe zdrowie. W czasie jednej z kuracji zmarł w 1906 roku. Jego ciało przywieziono do Bobowej i pochowano w ohelu na miejskim kirkucie. Do dziś do jego grobu pielgrzymują Żydzi z całego świata. Następcą Natana został jedyny syn - Bencjon Halberstam.

JABŁONOWSKI Stanisław [ur. 1799 r. - zm. 1878 r.] - urodził się w Annopolu na Wołyniu, twórca przemysłu naftowego, działacz polityczny. Służył w Armii Królestwa Polskiego awansując do stopnia porucznika. Po roku 1824 r. poślubił Marię Wielopolską i na trwałe związał się z Kobylanką. Oficer w Powstaniu Listopadowym - służył w wojsku w stopniu porucznika, a następnie kapitana. Po upadku powstania udał się na emigrację i przebywał w zakładzie Polaków w Awignon. Odznaczony Krzyżem Virtuti Militari. Brał udział w rewolucji krakowskiej w 1848 r. W połowie lat 50-tych XIX wieku rozwinął działalność gospodarczą. W 1852 r. wystarał się o prawo górnicze i zajmował się wydobywaniem ropy naftowej na terenie Siar i Sękowej. W pobliżu swojego dworu w Kobylance założył fabrykę asfaltu. Za jego czasów wybudowany został w Kobylance nowy dwór, który przetrwał I i II wojnę światową. Książę St. Jabłonowski zajmował się również pisarstwem. Pozostawił kilkutomowe pamiętniki, przejęte do publikacji przez I. Kraszewskiego, do dziś nie wydane. Ok. 1860 r. sprzedał swoje majątności (Kobylankę i kopalnię w „Pustym Lesie” w gminie Sękowa) i osiadł w Płazach, województwie chrzanowskim.

KOKOT Franciszek [ur. 1929 r., zm. 2021] - polski lekarz, nefrolog i endokrynolog. Profesor, naukowiec Śląskiej Akademii Medycznej, członek rzeczywisty PAN i PAU. Otrzymał doktorat honoris causa 8 wyższych uczelni, jest członkiem honorowym 7 zagranicznych towarzystw nefrologicznych. Propagator walorów leczniczych Wysowej, na jego cześć nazwano jedno ze źródeł wód mineralnych.

KROMER Marcin [ur. 1512 r. - zm. 1589 r.] - biskup warmiński, historyk i kronikarz, dyplomata. Urodził się w Bieczu w rodzinie mieszczańskiej. Tutaj uczęszczał do Szkoły Parafialnej. Kształcił się w Krakowie, Padwie i Bolonii, gdzie odbył studia prawnicze i uzyskał doktorat. W 1542 r. przyjął święcenia i został proboszczem w Bieczu, a z czasem sekretarzem biskupa Gamrata. Dwa lata później został sekretarzem króla Zygmunta Augusta. Pełnił rozliczne misje dyplomatyczne, był stałym posłem na dworze cesarskim w Wiedniu. W uznaniu jego zasług otrzymał od króla herb, co ułatwiło mu dalszą karierę. W 1579 r. został biskupem warmińskim i do końca życia mieszkał w Lidzbarku Warmińskim. Był przeciwnikiem reformacji, zabiegał o podniesienie moralności wśród duchowieństwa. Przez całe życie był bardzo mocno związany z Bieczem, gdzie mieszkała jego rodzina. Wystarał się o ulgi podatkowe dla jego mieszkańców. Popierał i sponsorował rozwój szkolnictwa w Bieczu. Był wysoko cenionym literatem. Największy rozgłos przyniosły mu napisane po łacinie dzieła z historii oraz geografii Polski: dzieje Polski do 1506 „De origine et rebus gestis Polonorum libri XXX” oraz traktat „Polonia sive de situ, populis, moribus, magistratibus et republica regni Polonil libri duo”. Marcin Kromer zmarł 23 III 1589 r. w Lidzbarku Warmińskim.

NAHACZ Mirosław [ur. 1984 r. - zm. 2007 r.] - pisarz i scenarzysta. Urodził się w 1984 r. w Gładyszowie. Studiował kulturoznawstwo na Uniwersytecie Warszawskim. Przez krytyków literatury uważany był za jednego z najzdolniejszych pisarzy najmłodszego pokolenia. Wydawcą jego książek było wydawnictwo „Czarne”. Jako pisarz debiutował w 2003 r. powieścią „Osieć cztery”. W tym samym roku odebrał Nagrodę Fundacji Literackiej Natalii Galla i Ryszarda Pollaka. W kolejnych latach napisał powieści „Bombel” wyd. Czarne 2004 i „Bocian i Lola” wyd. Czarne 2005. Pisał felietony do „Filipinki” oraz współpracował z miesięcznikiem „Lampa”. Był także jednym z autorów scenariusza serialu „Egzamin z życia”, emitowanego przez TVP 2. Ostatnią napisaną przez niego książką były „Niezwykłe przygody Roberta Robura”. Zmarł tragicznie w domu, który wynajmował w Warszawie 24 VII 2007 r. Pogrzbek odbył się cztery dni później na cmentarzu prawosławnym w Leszczynach k/Gorlic.

POL Wincenty [ur. 1807 r. w Lublinie, zm. 1872 r. w Krakowie] - polski poeta, prozaik, geograf, profesor pierwszej w Polsce Katedry Geografii na UJ w Krakowie, kawaler Orderu Virtuti Militari. W 1835 r. spędził kilka miesięcy w Zagórzanach, będąc w gościnie u T. Skrzyńskiego. Po raz drugi odwiedził Zagrzany w 1839 r. Zamieszkał w Gliniku Mariampolskim i uczył młodzież w szkole w Zagórzanach. Latem urządził liczne wędrowki w Karpaty. Mieszkał tu do 1846 r. Nasilające się niepokoje chłopskie spowodowały, że opuścił Glinik Mariampolski i udał się do przyjaciela mieszkającego w Polance k.Krosna.

POTOCKI Wacław [ur. 1621 r. - zm. 1696 r.] - wybitny polski poeta okresu baroku. Urodził się w Woli Łużańskiej w 1621 r. jako syn Adama Potockiego i Zofii Przypkowskiej. Otrzymał staranne wykształcenie w zakresie znajomości języka łacińskiego i literatury klasycznej w szkole ariańskiej w Raciborsku pod Krakowem. W młodości był gorącym zwolennikiem humanistycznych poglądów Braci Polskich. Właściciel części Łużnej, Łosia i Leszczyn. W wieku 17 lat rozpoczął służbę wojskową, biorąc udział w 1638 r. w wojnie polsko-kozackiej. W wieku 21 lat ożenił się z Katarzyną Morsztynówną i zamieszkał w Łosiu, a po pewnym czasie w Łużnej. W 1642 r. osiadł na ojcowiznie i pozostał wierny swej ziemi mimo wielu trudności. Uczestniczył w bitwie z Kozakami pod Beresteczkiem w 1651 r. Tak jak jego dziad i ojciec, był arianinem. W początkowym okresie potopu szwedzkiego na zjeździe arian w Łużnej opowiedział się po stronie szwedzkiej. Z tego powodu on i jego żona Katarzyna Morsztynówna doznawali wielu przykrości ze strony sąsiadów - fanatycznych katolików. Potem jednak wziął udział w obronie Gorlic przed Szwedami i Węgrami na czele wystawionego przez siebie oddziału. By uniknąć banicji, w 1658 r. zmuszony został do przejścia na katolicyzm. W latach 1667-1674 pełnił godność podstarościego grodzkiego w Bieczu, a w 1668-76 r. był sędzią grodzkim w tym mieście. W 1672 r., kiedy Turcy najechali na południe Polski, został mianowany komendantem Biecza. Od króla Jana III Sobieskiego, z którym pozostawał w dobrych stosunkach, otrzymał godność podczaszego krakowskiego. Rok 1691 był dla Potockiego bardzo bolesny, ponieważ zmarł jego syn Jerzy. On sam zmarł między 1 a 6 lipca, lub wg innych źródeł 9 lipca 1696 roku i został pochowany przez synową w podziemiach klasztoru w Bieczu. Dopiero w roku 1986 wmurowano w ścianę kościoła o.o. Franciszkanów-Reformatów w Bieczu tablicę pa-miątkową dla uczczenia poety. Był najwybitniejszym i najpłodniejszym poetą polskim XVII wieku. Jego literacki dorobek obejmuje kilka tysięcy wierszy. Tylko nieliczne utwory opublikowano za jego życia, większość była publikowana w wieku XIX. Napisał

poemat pt. „Wojna chocimska”, oraz zbiór fraszek „Ogród, ale nieplewiony”, „Poczet herbów szlachty Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego”, „Moralia”. W swych dziełach krytykował anarchię, ciemnotę i fanatyzm religijny szlachty. Sam uważał się za poetę Pogórza Karpackiego i opisywał je malowniczo w swych wierszach. Jest uważany za najbardziej sarmackiego pisarza w literaturze staropolskiej. Jego wiersze polityczne były cytowane często przez średnio zamożną szlachtę, którą poeta uważał za siłę zdolną wyprowadzić Rzeczpospolitą z pogłębiającego się upadku.

PREISNER Zbigniew [ur. 1955 r.] – polski kompozytor muzyki filmowej oraz teatralnej, znany m.in. ze współpracy z Krzysztofem Kieślowskim, a także producent muzyczny. Właściciel Preisner Studio. Członek Francuskiej Akademii Sztuki i Techniki Filmowej. W IV klasie szkoły podstawowej przeniósł się z rodzicami do wsi Brzana k. Bobowej. Ukończył LO w Bobowej, po czym przez osiem miesięcy pracował jako dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Ciężkowicach. Jest pomysłodawcą i sponsorem organizowanych corocznie w Bobowej przeglądów młodych talentów.

PUŁASKI Kazimierz herbu Ślepowron [ur. 1745 r., zm. 1779 r.] – bohater walk o wolność dwóch narodów, polskiego i amerykańskiego, jeden z dowódców i marszałek konfederacji barskiej, generał i bohater wojny o niepodległość USA. Jego związki z Ziemią Gorlicką dotyczą czasu konfederacji barskiej. Mając 22 lata, zmuszony przez Rosjan do wycofania się znad Dniestru, znalazł się wraz z swoim oddziałem pod Bieczem (kwiecień 1769 r.). Po raz drugi znalazł się na Ziemi Gorlickiej w marcu 1770 r., gdy po przegranej bitwie z Rosjanami znalazł się w obozie w Izbach i założył drugi obóz na stokach góry Jawor koło Wysowej. Tam szkolił kawalerię, stamtąd wyprawiał się na zaczepne potyczki. Brał m.in. w bitwach pod Bieczem, w Koniecznej, oraz w głównej, kilkudniowej bitwie, która odbyła się w Wysowej w sierpniu 1771 r. Niestety bitwa zakończyła się klęską konfederatów, którzy zmuszeni byli do wycofania się poza granice Polski.

REINFUSS Roman [ur. 1910 r. w Przeworsku, zm. 1998 r. w Krzywaczce] – etnograf, znawca polskiej sztuki ludowej i etnografii Karpat. W latach 1944-1946 profesor UMCS w Lublinie, od 1946-1949 profesor na Uniwersytecie we Wrocławiu, a od roku 1946-1980 kierownik Pracowni Sztuki Ludowej w Instytucie Sztuki PAN. Podejmował wędrówki po Beskidzie Niskim fascynując się kulturą Łemków, autor m.in. publikacji Śladami Łemków, jego imieniem został nazwany Skansen Wsi Pogórzańskiej w Szymbarku.

SKRZYŃSKI Aleksander Józef Zaremba [ur. 1882 r. – zm. 1931 r.] – hrabia, polityk, minister i premier. Urodzony 19 III 1882 w Zagórzanach jako syn Adama Skrzyńskiego i Oktawii z domu Tarnowskiej. Studiował prawo na uniwersytecie w Wiedniu i Krakowie. Po rodzicach odziedziczył ogromne posiadłości głównie w Zagórzanach i Libuszy. W roku 1908 wstąpił do służby w Namiestnictwie we Lwowie, a w 1909 r. został przeniesiony do starostwa w Gorlicach. W 1909 r. przeszedł do dyplomacji austro-węgierskiej jako attache w ambasadzie przy Watykanie. Po mianowaniu 1912 r. na szambelana na dworze ces. Franciszka Józefa I został przeniesiony do poselstwa w Hadze, a następnie do ambasady w Berlinie, a później do Paryża. Po wybuchu I wojny światowej wstąpił do armii austro-węgierskiej jako zwykły żołnierz. W trakcie służby u boku gen. Tadeusza Rozwadowskiego awansował do stopnia podporucznika. Brał udział w przełamaniu frontu pod Gorlicami w maju 1915 roku. Służył w tej samej jednostce, w której walczył Karol Wojtyła, ojciec papieża Jana Pawła II. Ponieważ największą pasją Hr. Aleksandra Skrzyńskiego była polityka, w 1818 r. sprzedał rafinerię nafty w Libuszy braciom Nobel. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę objął jako poseł RP placówkę w Bukareszcie w 1919 r., i kierował nią przez 3 lata. W grudniu 1922 roku został powołany przez premiera W. Sikorskiego na stanowisko ministra spraw zagranicznych. Po ustąpieniu z urzędu (16 V 1923) spędził kilka miesięcy w Anglii. 6 IV 1924 roku został nominowany stałym delegatem pełnomocnym Rządu Polskiego przy Lidze Narodów, a 27 VII 1924 r. został ponownie powołany na stanowisko ministra spraw zagranicznych RP w rządzie Władysława Grabskiego. Po upadku rządu Grabskiego, Skrzyński w dniu 20 XI 1925 roku utworzył nowy Rząd, którego został premierem, a równocześnie zachował tekę ministra spraw zagranicznych. Gabinet Skrzyńskiego przetrwał do 5 V 1926 roku, kiedy to cały podał się do dymisji. Po przewrocie majowym Skrzyński nie wrócił już do pracy w dyplomacji, po-mimo że Piłsudski przewidywał go na stanowisko ministra spraw zagranicznych. W roku 1928 Al. Skrzyński założył firmę Przemysł Drzewny Dr Al. Hr. Skrzyńskiego w Gorlicach (obecny GPPD „Forest”). Ponadto

pod jego nazwiskiem funkcjonowały: Zarząd Dóbr Dr Al. Skrzyńskiego, Zarząd Lasów Dr Al. Skrzyńskiego i Główny Zarząd Dóbr i Zakładów Przemysłowych Dr Al. Skrzyńskiego. Był ponadto prezesem Rady Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Polsce oraz wiceprezesem Zarządu Towarzystwa Międzynarodowych i Krajowych Zawodów Konnych w Polsce. Zmarł 25 IX 1931 w Ostrowie Wielkopolskim na skutek odniesionych obrażeń w katastrofie samochodowej na szosie Krotoszyn - Ostrów Wielkopolski między Daniszynem a Łąkocinami. Samochód był prowadzony przez ppłk. Witolda Morawskiego, attache wojskowego w Berlinie, który wiozł Skrzyńskiego na polowanie pod Częstochową. Został pochowany 1 X 1931 roku w kaplicy w Kobylance. Po ukończeniu budowy mauzoleum w Zagórzanach (1932), ciało Aleksandra Skrzyńskiego, jak i jego ojca Adama Skrzyńskiego zostały do niego przeniesione.

STASIUK Andrzej [ur. 1960] - polski prozaik, poeta, dramaturg, eseista, publicysta i wydawca - prowadził Wydawnictwo Czarne, specjalizujące się w literaturze środkowoeuropejskiej. W 1986 roku wyjechał z Warszawy i zamieszkał w Wołowcu w Beskidzie Niskim. Autor m.in. „Opowieści Galicyjskich”, gdzie opisuje społeczność Beskidu Niskiego w okresie przemian po upadku systemu komunistycznego i likwidacji miejscowego PGR-u. Na podstawie Opowieści galicyjskich powstał w 2008 roku film fabularny „Wino truskawkowe” wyreżyserowany przez Dariusza Jabłońskiego.

Święta Jadwiga - królowa Polski (Jadwiga Andegaweńska) [ur. 1373/1374 w Budzie, zm. 1399 r. w Krakowie] - najmłodsza córka Ludwika Węgierskiego i Elżbiety Bośniaczki, królowa Polski od 1384, święta Kościoła katolickiego, katolicka patronka Polski. Wiele razy przebywała w Bieczu, który od 1311 r. należał do królewskich dóbr stołowych. W 1393 r. królowa Jadwiga wydała dokument potwierdzający nadanie miastu prawa magdeburskiego przez Kazimierza Wielkiego w 1363 r. Największym darem królowej dla Biecza było ufundowanie 26 VII 1395 r. szpitala i kościoła Św. Ducha dla tego miasta. W Kościele Bożego Ciała znajdują się relikwie Świętej Jadwigi.

Święty Maksym Gorlicki, właśc. Maksym Sandowycz [ur. 1886 r. w Zdyni, zm. 1914 r. w Gorlicach] - duchowny prawosławny pochodzenia łemkowskiego. Po wybuchu I wojny światowej ks. Maksym Sandowicz został aresztowany i 6 września 1914 r. rozstrzelany bez wyroku sądowego w czasie nowej fali represji wobec podejrzanych o sympatie prorosyjskie. W roku 1994 kanonizowany przez Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny.

WACHOWICZ Ewa [ur. 1970 r.] - urodzona w Klęczanach k. Gorlic. Ukończyła Liceum Ogólnokształcące im. Marcina Kromera w Gorlicach, a następnie studia na Wydziale Towaroznawstwa Akademii Ekonomicznej w Krakowie. Zdobyła tytuł Miss Polonia w 1992 r. W RPA przypadł jej tytuł III Wicemiss Świata. Rok później została najpiękniejszą studentką świata podczas konkursu w Seulu. Przez pewien czas była rzeczniką prasową premiera Waldemara Pawlaka. Obecnie zajmuje się produkcją programów telewizyjnych (najbardziej znany cykl to „Podróże kulinarne Roberta Makłowicza”). W 2007 zaczęła produkować autorski program kulinarny „Ewa gotuje”.

WAŁĘGA Leon [ur. 1859 r. - zm. 1933 r.] - biskup tarnowski, profesor Uniwersytetu Lwowskiego, dogmatyk. Urodził się 25 III 1859 r. w Moszczenicy w rodzinie rolniczej. Święcenia kapłańskie otrzymał w Rzymie 24 marca 1883 r., natomiast 9 lipca 1884 r. obronił doktorat. Jako wikariusz pracował w kościele św. Marcina we Lwowie i był prefektem Małego Seminarium, a później prefektem Wyższego Seminarium Duchownego i jego wicerektorem. Uczył też jako katecheta w Seminarium Nauczycielskim. W latach 1888-89 wykładał na Uniwersytecie Lwowskim katechetykę, a w latach 1890-91 zastępczo również dogmatykę. W 1894 r. otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego teologii dogmatycznej fundamentalnej i filozofii chrześcijańskiej. Pisywał artykuły do „Gazety Kościelnej”. W 1897 r. odszedł ze stanowiska profesora, bo został kanonikiem katedralnym i proboszczem lwowskiej bazyliki metropolitalnej. 12 V 1901 r. w katedrze tarnowskiej został konsekrowany na biskupa tarnowskiego. Przyczynił się do rozwoju powołań kapłańskich i ożywienia życia religijnego wiernych. Rozwijał sieć parafialną i dekanalną. Założył Małe Seminarium. W 1928 r. zwołał pierwszy synod diecezji tarnowskiej. 4 V 1932 r. zrezygnował z rządów w diecezji i osiadł w klasztorze redemptorystów w Tuchowie, gdzie zmarł 22 IV 1933 r.

WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI Bolesław Ignacy Florian [ur. 1881 r. - zm. 1942 r.] - generał Wojska Polskiego, dyplomata. Osobisty adiutant Józefa Piłsudskiego. Był jedną z najbarwniejszych postaci II RR znanym z umiłowania do kobiet, koni i hucznej zabawy. Poeta, lekarz medycyny, generał dywizji. Autor wielu popularnych powiedzonek, cytowanych potem szeroko w całym kraju. Urodził się 22 lipca 1881 r. w Maksymówce koło Stanisławowa w rodzinie Bolesława herbu Wieniawa i Józefy ze Struszkiewiczów. Od roku 1877 rodzina Długoszowskich mieszkała na stałe w majątku w Bobowej, ale ojciec Bolesława - juniora, również Bolesław, jako inżynier budowy dróg i mostów często przebywał z rodziną na delegacji. To w Bobowej w murowanym dworku, który stoi do dziś, spędził Bolesław dzieciństwo. Tu się wychował w atmosferze pełnej patriotyzmu, bo członkowie jego rodziny brali udział w powstaniu listopadowym, krakowskim i styczniowym. Do gimnazjum uczęszczał we Lwowie, bo tam rodzina Długoszowskich miała własne mieszkanie. Egzamin maturalny zdał w Gimnazjum Wyższym im. Jana Długosza w Nowym Sączu. Następnie podjął studia na wydziale lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, które ukończył w 1906 r., uzyskując dyplom doktora wszech nauk lekarskich. Po ukończeniu studiów medycznych wraz z żoną Stefanią Calvas, śpiewaczką operową, wyjechał do Berlina, gdzie przez rok studiował na Akademii Sztuk Pięknych, po czym wyjechał do Paryża. Tamże włączył się w działalność powstającego oddziału Związku Strzeleckiego i spotkał Józefa Piłsudskiego, który przybył na inspekcję oddziału w Paryżu. 6 sierpnia 1914 wraz z 1 Kompanią Kadrową wyruszył z krakowskich Oleandrów do Królestwa Polskiego. Uczestniczył w walkach w latach 1914-1915, za co otrzymał awans na porucznika, a po wojnie Krzyż Virtuti Militari kl. V. Jako adiutant Piłsudskiego brał udział w przygotowaniu wyprawy wileńskiej w 1919, w kampanii kijowskiej oraz w bitwie warszawskiej. W trakcie wojny polsko-bolszewickiej dowodził także jednostkami kawalerii, m.in. pełnił obowiązki szefa sztabu 1 Dywizji Kawalerii. Odznaczony Krzyżem Walecznych. W listopadzie 1921 Wieniawa-Długoszowski został mianowany attache wojskowym w Bukareszcie. Jednak wkrótce podjął studia w Wyższej Szkole Wojennej. Po jej ukończeniu w dniu 29 września 1926 roku został dowódcą 1 pułku szwoleżerów. W 1932 roku otrzymał awans na generała brygady i został dowódcą 2 Dywizji Kawalerii. Prezydent RP, Ignacy Mościcki awansował go z dniem 1 maja 1938 na generała dywizji. W tym samym czasie został przeniesiony w stan nieczynny i skierowany do dyplomacji. Do 13 czerwca 1940 pełnił funkcję ambasadora RP w Rzymie. 17 września 1939 (faktycznie 25 września 1939) prezydent Ignacy Mościcki wyznaczył go „na swego następcę”. Ze względu na sprzeciw rządu Francji wobec jego nominacji zrzekł się następstwa na urządzie Prezydenta RP. Po klęsce Francji w 1940 udał się do Portugalii, następnie wyjechał do USA. Po otrzymaniu nominacji na stanowisko ambasadora na Kubie, w dniu 21 lipca 1942 roku popełnił samobójstwo, wyskakując z piątego piętra domu, w którym mieszkał w Nowym Jorku. Był kawalerem Legii Honorowej. W roku 1990 jego prochy przeniesiono na Cmentarz Rakowicki w Krakowie.

ZYGMUNT GRYFITA BOBOWSKI - rycerz Władysława Jagiełły. Wielkiej chwały przysporzył mu udział w bitwie pod Grunwaldem, w pamiętnym roku 1410. Dowodził tam 46 chorągwią braci i rycerzy Gryfitów Bobowskich. O jego udziale w bitwie grunwaldzkiej pisał Jan Długosz w "Dziejach Polski" i Henryk Sienkiewicz w powieści historycznej "Krzyżacy". Po powrocie spod Grunwaldu, Zygmunt porzucił rzemiosło rycerskie i przez następnych 20 lat pracował na roli. Po tym czasie powrócił do życia publicznego i w latach 1431-1436 piastował urząd podsędka ziemi krakowskiej. Po śmierci Jagiełły ominął go urząd sędziego ziemi krakowskiej, ponieważ jako bardzo wierny i lojalny rycerz królewski znalazł się w przeciwnym obozie politycznym, chociaż często mówiło się, że był również blisko związany z rodziną Oleśnickich. W roku 1431, jako burgrabia zamku krakowskiego (1430-1444), złożył przysięgę, że nie wyda nikomu zamku królewskiego jeno królowi Władysławowi Jagielle, a w razie jego śmierci synom królewskim, Władysławowi lub Kazimierzowi albo królowej Zofii. Nasuwa się więc wniosek, że pod nieobecność króla na zamku, Zygmuntovi Gryficie Bobowskiemu, podlegała załoga stołecznej warowni. Jako burgrabia mieszkał na zamku, miał tam osobny dom, był też właścicielem niezabudowanego siedliska w Krakowie między ulicą Grodzką i Kanoniczą, obok domu Piotra Szafrąca z Pieskowej Skały. Mieszkając i pracując na zamku przez 14 lat bywał świadkiem najważniejszych wydarzeń politycznych (przywilej królewski z roku 1433, Unia polsko - litewska z roku 1434), a jako podsędek, obznajomiony praktycznie z prawem, zasiadał często w sądach krakowskich obok najważniejszych dostojników. Poręczył swoim majątkiem za młodego królewicza Kazimierza, gdy ten brał w dzierżawę Grybów. Był lojalnym rycerzem królowej Zofii. W polityce nie brał czynnego udziału.

Sylwetki znanych osób ściśle związanych z Gorlicami znajdziemy na stronie internetowej Stowarzyszenia Klub Gorliczan: www.klubgorliczan.pl. Zachęcamy do skorzystania!

Źródło:

<http://www.klubgorliczan.pl/>

<http://www.powiatgorlicki.pl/>

http://old.klubgorliczan.pl/index.php?go=historia&b=znane_postacie